

Stockholm den 18 mars 2021

R-2020/2445

Till Finansdepartementet

Fi2020/05177

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 21 december 2020 beretts tillfälle att avge yttrande över promemorian Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gräsrotsfinansiering.

Sammanfattning

Advokatsamfundet, som hänvisar till tidigare remissyttrande avseende gräsrotsfinansiering,¹ har ingen erinran mot promemorians förslag om att kompletterande bestämmelser om EU:s förordning om gräsrotsfinansiering² införs i lag eller att ett antal andra lagar ändras som en följd av EU-förordningen.

Advokatsamfundet anser att det är lämpligt att Finansinspektionen utses som behörig myndighet att pröva frågor om tillstånd och utöva tillsyn över dem som har rätt att driva verksamhet enligt EU-förordningen.

I det fortsatta lagstiftningsarbetet bör ett undantag för spridning av aktier i privata aktiebolag om det sker via leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster som är auktoriserade enligt EU-förordningen övervägas.

Även om Advokatsamfundet i och för sig finner det rimligt att den som driver verksamhet enligt EU-förordningen också omfattas av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, ifrågasätter Advokatsamfundet om EU-förordningen

---

¹ Se Advokatsamfundets remissyttrande den 14 augusti 2018 över betänkandet Gräsrotsfinansiering (SOU 2018:20).

² Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) 2020/1503 av den 7 oktober 2020 om europeiska leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster för företag och om ändring av förordning (EU) 2017/1129 och direktiv (EU) 2019/1937.

verkligen medger att leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster etablerade i Sverige för närvarande ska omfattas av den lagen.

Advokatsamfundet har härutöver följande särskilda synpunkter på förslagen i promemorian.

Synpunkter

Syfte, tillämpningsområde och förhållandet till andra regelverk

Advokatsamfundet noterar att EU-förordningen och promemorians lagförslag inte omfattar aktier och andra värdepapper utgivna eller utfärdade av svenska privata aktiebolag. Detta då sådana värdepapper inte omfattas av EU-förordningens definitioner av överlåtbara värdepapper eller tillåtna instrument för gräsrotsfinansieringsändamål på grund av aktiebolagens (2005:551) förbud mot spridning av aktier i ett privat aktiebolag till en bredare krets. Endast aktier och andra värdepapper utgivna av svenska publika bolag omfattas sålunda av EU-förordningens tillämpningsområde. EU-förordningen omfattar dock förmedling av långivning till svenska privata bolag genom lånebaserad gräsrotsfinansiering. Detta förutsatt att lånen inte representeras av skuldförbindelser som är överlåtbara värdepapper, dvs. kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden.

I betänkandet Gräsrotsfinansiering (SOU 2018:20) lämnades förslag till svensk reglering av gräsrotsfinansiering. Betänkandets förslag har ett delvis annat tillämpningsområde än EU-förordningen, eftersom lagförslaget bl.a. omfattar aktier i svenska privata bolag. Advokatsamfundet ansåg i sitt remissvar över betänkandet att det var problematiskt att utredningens uppdrag inte omfattade att ta ställning till huruvida, och i så fall på vilket sätt, reglerna om spridningsförbud i aktiebolagslagen behöver ändras i samband med den föreslagna regleringen av gräsrotsfinansiering. Inte heller den nu remitterade promemorian behandlar denna fråga, utan konstaterar endast att EU-förordningen inte gäller för svenska privata bolag på grund av aktiebolagslagens regler.

EU-förordningen syftar till att stärka små och medelstora företags tillgång till kapital och främja gränsöverskridande finansiering av företag, samtidigt som en hög nivå av investerarskydd säkerställs genom inrättandet av ett regelverk på unionsnivå. Mot bakgrund av vad som angetts ovan så kommer svenska privata bolag inte att omfattas av detta regelverk vad avser andelsbaserad gräsrotsfinansiering. För att fullt ut kunna nyttja de möjligheter till anskaffning av finansiering som EU-förordningen öppnar för, anser Advokatsamfundet att tillämpningen av spridningsförbudet i förhållande till EU-förordningen bör övervägas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

I detta sammanhang kan även noteras att i ovannämnda betänkande (avsnitt 9.8) diskuterades som ett alternativ att införa ett specifikt undantag från aktiebolagslagens spridningsförbud för erbjudanden om förvärv av aktier, eller andra värdepapper som omfattas av förbudet, som görs via en plattform för gräsrotsfinansiering. Det kan mot denna bakgrund enligt Advokatsamfundet därför övervägas om ett undantag för spridning

av aktier i privata aktiebolag ska ges, om det sker via leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster som är auktoriserade enligt EU-förordningen. Dessa aktier skulle då möjligen kunna anses utgöra tillåtna instrument för gräsrotsfinansieringsändamål under EU-förordningen. Ur ett investerarskyddsperspektiv kan noteras att EU-förordningens krav på information avseende ett erbjudande om gräsrotsfinansiering utgör en viss tillnärmelse mellan de krav som ställs på publika bolags kapitalanskaffning och vad som skulle gälla för privata bolags kapitalanskaffning genom plattformar för gräsrotsfinansiering.

Detta innebär dock en överlappning i förhållande till den reglering som föreslås i betänkandet. Att inkludera aktier i privata aktiebolag i EU-förordningen, jämfört med en svensk lag, skulle dock vara en fördel då det skulle underlätta för bolagen att erhålla gränsöverskridande finansiering från andra EU-medlemsstater.

Tillhandahållande av gräsrotsfinansieringstjänster ska omfattas av penningtvättslagen

Promemorian föreslår att svenska leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster ska omfattas av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Detta mot bakgrund av att de som nu tillhandahåller tjänster som träffas av EU-förordningen i Sverige omfattas av lagen om värdepappersmarknaden eller lagen om valutaväxling och annan finansiell verksamhet, och därmed också av penningtvättslagen.

Advokatsamfundet konstaterar att det i skäl 32 i EU-förordningen framgår att kommissionen bör bedöma om leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster ska låtas omfattas av skyldigheten att efterleva nationell rätt som genomför det fjärde penningtvättsdirektivet (direktiv (EU) 2015/849) och att lägga till sådana leverantörer i förteckningen över ansvariga enheter för tillämpningen av det direktivet. Kommissionen ska före den 10 november 2023 avlägga rapport, och lagstiftningsförslag vid behov, om bl.a. huruvida leverantörer ska omfattas av nationell rätt som genomför fjärde penningtvättsdirektivet (Artikel 45.2 p).

Vidare framgår av skäl 33 i EU-förordningen att för att göra det möjligt för leverantörer att bedriva gränsöverskridande verksamhet utan att de ställs inför olika regler, och för att därmed underlätta finansiering av projekt i hela unionen av investerare från olika medlemsstater, bör medlemsstaterna inte tillåtas att ställa ytterligare krav på de leverantörer som är auktoriserade enligt förordningen.

Advokatsamfundet anser i och för sig att det är rimligt att leverantörerna ska omfattas av penningtvättslagen, men ifrågasätter promemorians slutsats att detta för närvarande är förenligt med EU-förordningen, mot bakgrund av vad som anges i skäl 32 och 33 samt artikel 45.2 p i EU-förordningen. Om svenska leverantörer ska omfattas av penningtvättslagen, men leverantörer i andra EU-länder inte omfattas av liknande reglering, riskerar konkurrensen snedvridas till nackdel för svenska leverantörer vilka riskerar att få en större regulatorisk börda. Det kan vidare öppna för ifrågasättande av den svenska lagstiftningen både från EU-kommissionen och från svenska eller utländska

aktörer som önskar erbjuda gräsrotsfinansieringstjänster ifrån Sverige. Att leverantörerna omfattas av penningtvättslagen innebär vidare att dessa kan bli föremål för sanktionsavgifter som är högre än vad som följer av överträdelser av EU-förordningen.

Enligt Advokatsamfundet bör EU-kommissionens bedömning i denna del avvaktas.

Korrigerig av bristfällig, felaktig eller vilseledande information

Enligt 2 kap. 8 § andra stycket i lagförslaget får Finansinspektionen förelägga den ansvariga leverantören att korrigera information som lämnats (såsom förstås) till kunder enligt artikel 19 eller som framgår av investeringsfaktablad enligt artikel 23 eller 24 i EU-förordningen. Bestämmelsen införs till följd av artikel 30.2 första stycket g i EU-förordningen.

Advokatsamfundet ifrågasätter om möjligheten att förelägga en leverantör att korrigera information som framgår i ett investeringsfaktablad enligt artikel 23 är i enlighet med EU-förordningen.

Leverantörer ska ansvara för att presumtiva investerare förses med investeringsfaktablad enligt artikel 23, dvs. sådana faktablad som avser projekt. Investeringsfaktabladet ska vara utarbetat av projektägaren och det är projektägaren och dess ledande organ som främst är ansvariga för informationen i investeringsfaktabladet (artikel 23.2 och 23.9). Vidare är det leverantörens ansvar att tillse att projektägaren åtgärdar felaktig information och informerar investerare om konstaterade brister (artikel 23.12).

Att förelägga leverantören att vidta åtgärder som följer av artikel 23 är rimligt, men att förelägga leverantören att korrigera information i ett investeringsfaktablad som projektägaren ansvarar synes inte vara i enlighet med EU-förordningen.

I syfte att åstadkomma en konsekvent civilrättslig sanktionsapparat för sådan information som åligger ett aktiebolag att ta fram i syfte att utgöra underlag för en investerares investeringsbeslut, kan enligt Advokatsamfundet övervägas att komplettera aktiebolagslagen 29 kap. 1 § med sådant investeringsfaktablad som följer av EU-förordningen artikel 23.2, alternativt hänvisa till bestämmelsen om skadestånd i 1 kap. 10 § i den föreslagna lagen om kompletterande bestämmelser till EU-förordningen.

Beräkning av sanktionsavgifter

Promemorian föreslår i 3 kap. 9 § i lagförslaget beräkningar av sanktionsavgifter vilket följer EU-förordningen samt penningtvättslagen. Liknande bestämmelser finns bl.a. i 25 kap. 9 § i lagen om värdepappersmarknaden, där det noteras att för värdepappersinstitut får avgiften inte vara så stor att institutet därefter inte uppfyller kraven i 8 kap. 3 § lagen om värdepappersmarknaden eller 6 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse. Eftersom artikel 11 i EU-förordningen innehåller bestämmelser om

kapitalkrav som måste uppfyllas, bör det övervägas ett införa motsvarande bestämmelse för leverantörer.

Övriga synpunkter

I betänkandet SOU 2018:20 med förslag på ny svensk lag med bestämmelser rörande gräsrotsfinansiering, fördes en diskussion om hur lagförslaget förhöll sig till lag (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler. I avsnitt 8.6.5. i utredningen analyserades Distansavtalslagen i förhållande till lagförslaget.

En liknande analys av Distansavtalslagen i förhållande till EU-förordningen saknas i promemorian. Det synes även som EU-förordningen inte behandlar förhållandet mellan de två regelverken. I vilket fall bör en analys göras i det fortsatta lagstiftningsarbetet för att om möjligt klargöra förhållandena mellan de två regelverken och om ändringar behöver göras i Distansavtalslagen på grund av EU-förordningen.

Det konstaterades bl.a. i avsnitt 8.6.5 i ovannämnda utredning att Distansavtalslagen var tillämplig på avtal om överlåtelse eller emission av ägar- eller skuldandelar i publika bolag, om förvärvaren är en fysisk person som i avtalsförhållandet är att anse som konsument. Dessa typer av avtal träffas av EU-förordningen. En fråga, bland andra, som därmed kan aktualiseras är hur ångerfristen vid distansavtal förhåller sig till den betänketid om fyra kalenderdagar som icke-sofistikerade investerare (vilka kan vara konsumenter) erhåller i enlighet med artikel 22.2 i EU-förordningen.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander